

30. Čo hovorí Evanjeliem Márie Magdalény?

Tridsiata z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

28.09.2023

To, čo poznáme ako Máriino evanjelium, je gnostický text pôvodne napísaný v gréčtine. Dostal sa k nám prostredníctvom dvoch útržkov papyrusu z 3. storočia

objavených v meste Oxirrincó (Egypt) (P.Ryl. III 463 a P.Oxy. L 3525), a aj ako preklad do koptčiny z 5. storočia (P. Berol. 8502). Všetky tieto texty boli uverejnené v rokoch 1938 až 1983. Je možné, že tento text vznikol v 2. storočí. Píše sa v ňom o Márii, pravdepodobne Magdaléne (hoci je tu nazývaná iba ako Mária), ako o zdroji tajného zjavenia, lebo je v blízkom vzťahu so Spasiteľom.

V úlomkoch textu, ktorý sa k nám dostal, sa hovorí, že učeníci dávajú zmŕtvychvstalému Kristovi otázky a on na ne odpovedá. Neskôr ich posielajú, aby pohanom hlásali evanjelium o Božom kráľovstve, a on odchádza. Učeníci sú smutní, lebo sa cítia neschopní splniť tento príkaz. Mária ich preto povzbudí, aby sa aj tak do tejto úlohy pustili. Peter ju žiada, aby im prezradila Spasiteľove slová, o ktorých doteraz nepočuli, pretože vedľa, že on „ju miloval viac ako ostatné ženy“. Mária im

odovzdáva svoje videnie, ktoré je plné gnostických výrazov. V kontexte sveta smerujúceho k svojmu zániku vysvetľuje ťažkosti duše pri odhaľovaní jej skutočnej duchovnej podstaty, keď vystupuje do miesta svojho večného odpočinku. Keď dokončí svoje rozprávanie, vidí, že Ondrej a Peter jej neveria. Peter spochybňuje to, že by ju Spasiteľ uprednostnil pred apoštolmi, a Mária sa rozplače. Lévi ju bráni („Ty, Peter, si vždy taký impulzívny“) a obviňuje Petra, že sa stavia proti „žene“ (pravdepodobne viac proti Márii ako proti žene vo všeobecnosti), ako to robili aj ich odporcovia. Povzbudzuje ich v tom, aby prijali, že Spasiteľ dal prednosť Márii, a aby si obliekli nového, dokonalého človeka a išli kázať evanjelium, čo nakoniec aj urobili.

Ako vidno, fragmentov svedectiev nie je mnoho. Niektorí autori by boli radi, aby príčinou konfliktov Cirkvi v

2. storočí boli výhrady apoštolov voči Márii (tiež boli do istej miery prítomné v Tomášovom evanjeliu, v Pistis Sophia a v gréckom evanjeliu Egyptánov). Znamenalo by to, že oficiálna Cirkev sa stavia proti ezoterickým zjaveniam a proti vedúcemu postaveniu ženy. Ak však vezmeme do úvahy gnostický charakter týchto textov, je oveľa pravdepodobnejšie, že tieto „evanjeliá“ nie sú odrazom situácie v Cirkvi, ale skôr odrazom jej osobitného postavenia a konfrontácie s ňou. To, čo tvrdí nejaká sekta, nemožno chápať ako všeobecné pravidlo a ani sa z tejto výnimky nemôže stať pravidlo.